

gerlig set er det maaske en Nødvendighed. Men det viser atter, hvor umuligt det er at lovgive om en Statskirke, thi det kristelige og det politiske eller borgerlige kommer altid til at støde sammen. Jeg finder, at den tidligere Affattelse var langt at foretrække, hvorefter det skulde gaa gennem Provsten og Biskoppen til Ministeren. Det er i Virkeligheden efter min Mening en mere forsvarlig Afgørelsesmaade end den nærværende. Thi hvad er „den kristne Tro“? Vil det sige, at man skal bekende sig til alle Leddene i Trosbekendelsen? Nu vide vi, at der i den danske Folkekirke er Præster, som aabenlyst fornægte enkelte Led af den apostoliske Trosbekendelse. Naar de kunne sidde som Præster, kan man dog ikke udelukke de menige fra folkekirkelig Valgret af den Grund. Hvordan skal det afgøres? Dèr tror jeg oprigtigt talt, at Biskopperne ville være mere frisindede, end Højesteret kan være, thi Domstolen maa dømme efter Loven, og efter Loven ere de udelukkede, ikke alene de, som fornægte Led i den apostoliske Trosbekendelse, men i Virkeligheden ogsaa de Præster i den danske Statskirke, som ere reformerte i Nadveropfattelsen — det strider absolut mod den augsburgske Trosbekendelse —, og af de Præster er der adskillige. Man taler om Biskopperne som stift konservative, men jeg vilde ønske, at de, som ere bange for det kirkelige Udvalg, vilde læse, hvad nogle af de højærværdige Biskopper have udtalt der: Biskop Koch i Ribe med Tilslutning af adfødte Biskop Rørdam. Det er fortræffelige Tanker, der dèr ere udtalte. I 3die Samling Side 251 ser man, at der er Tale om dette: Skulde vi udelukke en Mand som Schleiermacher? Denne store tyske Teolog, der har haft mere Betydning for det kristelige Liv end de fleste andre i det 19de Aarhundrede, men som, hvad Biskop Koch gør opmærksom paa, med Hensyn til Træenigheden, med Hensyn til Herrens Opstandelse og paa andre Punkter er i høj Grad afvigende og til Dels fornægtende, turde vi udelukke ham? Biskop Koch sagde Nej, det tør vi egentlig ikke, og Biskop Rørdam gav ham sin Tilslutning. Jeg tror i Virkeligheden, at Rigets Biskopper ville være bedre at appellere til i disse Sager end Højesteret, thi Højesteret kan kun dømme efter Loven, og det skal den naturligvis ogsaa. Jeg vilde ønske, det kunde ændres, og jeg tror i Virkeligheden ogsaa, det demoraliserer noget Præsterne, dette, at de aflægge

et Præsteløfte, som de vide, at de ikke fuldt og helt kunne være i Overensstemmelse med. Man taler nok om, at naar man er i Overensstemmelse med Aanden i Løftet, er det tilstrækkeligt. Ja, naturligvis, men den, der er reformert i Nadveropfattelsen, er imod Aanden i den augsburgske Trosbekendelse, og der er meget andet, der kunde fremhæves i samme Retning. Det er en farlig Ting at omgaa Løfter letsindigt, og det synes jeg, Præsteløftet tvinger Præsterne til herhjemme.

I § 5, 1—4, have vi det kirkelige Udvalgs Bestemmelser om, hvad der hører til for at være Medlemmer af Folkekirken. Det er fortræffelige Ting. Men saa kom der rigtignok en Højesteretsdom, som har sat sit Spor i den Tilføjelse der, nemlig, at de, der slutte sig til et Trossamfund udenfor Folkekirkens Orden, hvis Lære og Ritus paa afgørende Punkter ere i Uoverensstemmelse med Folkekirkens, kunne ikke være Medlemmer af Folkekirken. Naturligvis, hvis de staa i et andet Kirkesamfund end Folkekirken, kunne de ikke høre til denne. Men paa Lærens Omraade? Hvad er disse afgørende Punkter paa Lærens Omraade, som man maa være i Overensstemmelse med for at være i Folkekirken, disse afgørende Punkter, hvor Uoverensstemmelse udelukker fra Folkekirken? Det burde vi have en Bestemmelse af, men vi have ikke andet end en kultusministeriel Udtalelse om, at vi skulle være i Overensstemmelse med Læren, og Læren i den danske Folkekirke er de saakaldte Bekendelsesskrifter. Nej, der er her en Svaghed. Maaske kunne vi ikke komme udenom det, men saa ligger det i, at Statskirken i Virkeligheden er en umulig Indretning, naar vi skulle til at lovgive om den. Det er dette, at det kristelige og det forfatningsmæssige fra et borgerligt Synspunkt komme til at stride mod hinanden. Men dette, at de verdslige Domstole efter § 6 skulle udøve Kirketugt, er ret uhyrligt.

Saa vil jeg ogsaa nævne dette i § 6, at Præsten før et Valg skal formane Menigheden, at den skal vælge „saadanne Mænd og Kvinder, som have godt Lov, kristelig Erfaring og kirkeligt Sindelag“. Lad os tænke os det praktisk. Nu er der Valgagitation i Menigheden, Præsten staar op, alle vide, hvem han vil have, saa siger han: I skulle vælge saadanne Folk, som have godt Lov o. s. v. Alle vide, han tænker paa de og de bestemte af det og det Parti. Hvad ville nu de andre sige dertil? — Det behøver slet ikke at staa i Loven, og